

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).18

Максимчук Б. А.
професор, доктор педагогічних наук, професор кафедри фізичної культури, біології та основ здоров'я,
Ізмаїльський державний гуманітарний університет
Поляновська О.Р.
доцент, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія
Чернюк С. В.
старший викладач кафедри педагогіки
Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії
Височан Л. М.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
ДВНЗ Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Плетеницька Л. С.
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти
ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника"
Лисюк С. П.
старший викладач кафедри фізичного виховання та ЛФК
Вінницький національний медичний університет імені М. Пирогова

ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ У КОНТЕКСТІ ВИКОРИСТАННЯ НОВИХ ПЕДАГОГІЧНИХ ТЕХНОЛОГІЙ: НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА СТУДЕНТІВ

За чотири роки вивчення предмета «фізичне виховання» в університеті студенти факультету підготовки вчителів початкових класів вивчають історію, теорію, методiku викладання вибраного ними виду спорту, опановують техніку спеціальних і основних вправ набувають навичок, знань і умінь, потрібних для самостійної організаторської, тренерсько-педагогічної, виховної і дослідницької роботи з вибраного виду спорту. Орієнтуючи студентів на поіменовані досягнення, викладач повинен виховувати у студентів прагнення вивчати теоретичні основи спеціальності не тільки за підручниками і навчальними посібниками, а й за додатковими матеріалами. Складанню залікових нормативів має передувати значна підготовча робота впродовж семестру і всього навчального року, спрямована на вдосконалення відповідних рухових навичок і підвищення рівня фізичної підготовленості студентів. У зміст практики входить також формування у студентів навичок із складання планів тренування у вибраному виді спорту, робочих планів-графіків спортивної секції або відділень та іншої документації. Ці навички й уміння формуються в процесі самостійного виконання завдань викладача зі складання навчальної документації з певного виду спорту. Заздалегідь студенти прослуховують відповідний лекційний матеріал, вивчають спеціальну методичну літературу і зразки документів із планування, обліку і звітності.

Ключові слова: фізичне виховання, набуття навичок, вибраний вид спорту, зміст практики, рухові уміння та навички, залікові нормативи.

Максимчук Б. А., Поляновская О.Р., Чернюк С. В., Височан Л. М., Плетеницькая Л. С., Лысюк С. П.
Подготовка будущих учителей начальных классов в контексте использования новых педагогических технологий: учебная практика студентов. За четыре года изучения предмета «физическое воспитание» в университете студенты факультета подготовки учителей начальных классов изучают историю, теорию, методiku преподавания избранного ими вида спорта, овладевают техникой специальных и основных упражнений, приобретают навыки, знаний и умений, необходимых для самостоятельной организаторской, тренерско-педагогической, воспитательной и исследовательской работы с избранного вида спорта. Ориентируя студентов на поименованные достижения, преподаватель должен воспитывать у студентов стремление изучать теоретические основы специальности не только по учебникам и учебным пособиям, но и за дополнительными материалами. Составлению зачетных нормативов должна предшествовать значительная подготовительная работа в течение семестра и всего учебного года, направленная на совершенствование соответствующих двигательных навыков и повышение уровня физической подготовленности студентов. В содержание практики входит также формирование у студентов навыков по составлению планов тренировки в избранном виде спорта, рабочих планов-графиков спортивной секции или отделений ДЮСШ и другой документации. Эти навыки и умения формируются в процессе самостоятельного выполнения задач преподавателя по составлению учебной документации по данному виду спорта. Заранее студенты прослушивают соответствующий лекционный материал, изучают специальную методическую литературу и образцы документов по планированию, учету и отчетности.

Ключевые слова: физическое воспитание, приобретение навыков, выбранный вид спорта, содержание практики, двигательные умения и навыки, зачетные нормативы.

Borys Maksymchuk, Olha Polianovska, Svitlana Cherniuk, Lesja Vysochan, Lidia Pletenicka. Serhii Lysiuk. Training of future primary school teachers in the context of the use of new pedagogical technologies: the educational practice of students. For four years of studying the subject "physical education" at the university, students of the faculty for the training of primary school teachers study the history, theory, teaching methods of their chosen sport, master the technique of special and basic exercises, acquire the skills, knowledge, and skills necessary for independent organizational, training and pedagogical, educational and research work in a chosen sport. Focusing students on named achievements, a teacher should educate students about the desire to study the theoretical foundations of the specialty not only in textbooks but also in additional materials. The preparation of credit standards should be preceded by significant preparatory work during the semester and the entire academic year, aimed at improving the corresponding motor skills and improving the level of physical fitness of students. The content of the practice also includes the formation by students of skills in compiling training plans in a chosen sport, work plans-schedules of the sports section or departments of the youth sports school, and other documentation. These skills are formed in the process of independently performing the tasks of a teacher in compiling educational documentation for this sport. In advance, students listen to relevant lecture material, study special methodological literature and sample documents on planning, accounting, and reporting.

Keywords: physical education, acquisition of skills, chosen sport, the content of practice, motor skills, credit standards.

Постановка проблеми. За чотири роки вивчення предмета «фізичне виховання» в університеті студенти факультету підготовки вчителів початкових класів вивчають історію, теорію, методику викладання вибраного ними виду спорту, опановують техніку спеціальних і основних вправ, набувають навичок, знань і умінь, потрібних для самостійної організаторської, тренерсько-педагогічної, виховної і дослідницької роботи з вибраного виду спорту.

Орієнтуючи студентів на поіменовані досягнення, викладач повинен виховувати у студентів прагнення вивчати теоретичні основи спеціальності не тільки за підручниками і навчальними посібниками, а й за додатковими матеріалами.

На практичних заняттях з фізичного виховання потрібно розв'язувати широкий комплекс завдань з оволодіння студентами методикою викладання вибраного виду спорту, з формування у них педагогічних і інших умінь. Викладачам, які ведуть курс спортивної спеціалізації, потрібно використовувати різноманітні педагогічні методи і прийоми – для того, щоб підготувати студентів до самостійного проведення й аналізу окремих частин і всього уроку. Крім того, студенти вчаться готувати спортивні майданчики, легкоатлетичні доріжки, сектори, спортивний інвентар і обладнання для проведення тренувань і змагань; складають залікові нормативи. Залежно від виду спорту і року навчання на заліках потрібно виконувати різноманітні завдання з техніки, досягти певного результату у вибраному виді спорту, спеціальних тестах і т.ін.

Складанню залікових нормативів має передувати значна підготовча робота впродовж семестру і всього навчального року, спрямована на вдосконалення відповідних рухових навичок і підвищення рівня фізичної підготовленості студентів.

Аналіз актуальних досліджень. На практичних заняттях із спортивних дисциплін студенти набувають певних педагогічних умінь одночасно з оволодінням технікою рухів, передбачених програмою. Наприклад, на першому етапі навчання, в процесі розучування рухової дії студенти знайомляться з технікою виконання їх, із спеціальними підготовчими вправами, причинами помилок, які з'являються, і зі способами їх усунення. Крім того, студенти вчаться пояснювати вправи, спостерігати за їх виконанням, аналізувати її. Під час подальшого поглибленого вивчення цілісної вправи закріплюються теоретичні знання та вміння пояснювати основні елементи техніки. Одночасно із спостереженням і аналізом виконання рухових дій студенти набувають уміння виправляти помилки. На етапі закріплення рухової дії вдосконалюються набуті ними навички і вміння. Водночас студенти вчаться оцінювати фізичні вправи, їхню результативність, спостерігати за роботою всієї групи [1-16].

Мета полягає в теоретичному та методичному обґрунтуванні підготовки майбутніх учителів початкових класів у контексті використання нових педагогічних технологій.

Виклад основного матеріалу. Педагогічний процес за таких ситуацій будується таким чином, щоб студенти під керівництвом викладача розучують нові рухи, знайомляться з технікою їх виконання, набуваючи в процесі навчання потрібних педагогічних навичок і умінь із навчання цим вправам школярів.

За таких умов майбутні вчителі початкової школи більш активно привчатимуться до активної і свідомої участі в навчанні, спостерігатимуть за виконанням вправи іншими студентами, аналізуватимуть їхні недоліки, розроблятимуть пропозиції стосовно їх усунення.

Підвищення ролі розумової активності в навчальному процесі допомагає не тільки підвищенню якості теоретичних знань, а й також і швидшому формуванню рухових навичок.

Розучування рухових дій оволодіння педагогічними вміннями повинно починатися з уміння пояснити вправу. В процесі навчання таке правильне пояснення будується на спеціальних знаннях деяких особливостей техніки розучуваних дій і тих закономірностей, які лежать у їхній основі. Тому починати формування вміння пояснювати вправу потрібно починати вже на найперших заняттях.

Для міцного засвоєння знань конче треба закріплювати їх на практиці. Це досягається шляхом спостережень і порівнянь. Результати таких спостережень належить всебічно аналізувати, бо тільки в цьому випадку з'ясовуються причини помилки й намічаються шляхи їх усунення.

Спостереження й аналіз у досліджуваній сфері тісно пов'язані між собою, вони невід'ємні від пояснення вправ, що дає можливість студентам закріплювати і поглиблювати набуті спеціальні знання. Отже, вміння спостерігати й аналізувати мають формуватися одночасно з умінням пояснювати техніку вправи.

У процесі навчання широко використовуються страховка, допомога й підтримка як методичні прийоми. Їх сутність полягає в тому, щоб полегшити виконання вправи, сприяти встановленню нових координаційних зв'язків. Несвоєчасно й неправильно надані страховка, допомога можуть завдати шкоди процесу навчання, призвести до істотних помилок під час

виконання вправ.

Використання допомоги, підтримки в процесі навчання залежить від конкретної ситуації, викликаній характером помилки, яка лише припускається. Не маючи достатніх знань про особливості техніки виконання вправи, не можна ефективно реалізувати навіть добре засвоєні прийоми допомоги і підтримки в досліджуваній нами сфері – фізичного виховання учнів.

Уміння надавати допомогу чи підтримку потрібно формувати лише після того, як студент вже достатньою мірою засвоїв спеціальні знання про особливості виконання вправи, вміє знаходити помилки, може орієнтуватися в тих ситуаціях, які виникають і які потребують підтримки і допомоги. Вміння виправляти помилки будується на всіх указаних вище вміннях, залежить від рівня оволодіння ними, слугує важливим етапом їх закріплення. Воно має формуватися тільки після оволодіння студентами вмінням пояснювати рухи, спостерігати, аналізувати спостережуване, надавати підтримку діям у багатьох навчально – виховних ситуаціях. У такій послідовності проходить формування педагогічних умінь стосовно кожної вправи, що вивчається.

Важливу форму навчання становлять методичні заняття. Під час їх проведення поглиблюються і закріплюються знання, добуті студентами на лекціях і практичних заняттях, на яких детально вивчається методика навчання спеціальних і основних вправ, удосконалення технічної майстерності учня, технології планування й методики тренування, питання тактичної, психологічної і фізичної підготовки учнів, суддівства і т. ін.

На методичних заняттях, як і на лекціях та семінарах, рекомендується широко використовувати наочні засоби: схеми, таблиці, фотоматеріал, кінограми інші нетехнічні і технічні засоби навчання. Реалізація принципу наочності в навчанні сприяє повнішому засвоєнню програмного матеріалу, успішнішому оволодінню методикою викладання вибраного виду спорту, формуванню професійно-педагогічних навичок і вмінь.

Під час проходження навчальної практики студенти навчаються самостійно проводити навчальні заняття з відповідної спортивної спеціалізації навчання.

Робота з курсу спортивної спеціалізації, яка проводиться в навчальний час, поєднується впродовж чотирьох років навчання із самостійною роботою студентів у позанавчальний час. За завданнями викладача студенти готують реферати, документи планування й обліку до методичних занять, рецензують один іншому конспекти частин уроку і занять у їхньому повному обсязі. Студенти самостійно вивчають і конспектують навчальну, методичну й наукову літературу з певного виду спорту, використовуючи її під час підготовки і складання екзаменів із спортивної спеціалізації.

В оволодінні науково-теоретичними, організаційно-методичними основами обраного виду спорту, методикою викладання, навчання і тренування важливу роль відіграє чіткий послідовний виклад програмового матеріалу під час переходу від одного року навчання до іншого. На молодших курсах розглядаються питання історії певного виду спорту, основ техніки спеціальних вправ і методики їхнього навчання. Питання ж, пов'язані з організацією, плануванням і методикою навчання учнів, переносяться в старші курси, бо вже до цього вивчено низку теоретичних дисциплін (теорію і методику фізичного виховання, фізіологію та ін.), в яких викладаються загальнотеоретичні і медико-біологічні основи кожної з названих дисциплін.

В основу визначення доцільної послідовності в проходженні програмового матеріалу в курсі спортивної спеціалізації покладено принцип переходу від простого до складного. З кожним роком студенти виконують складніші комплекси залікових нормативів. Також завдання і все більше ускладнюються: на перших заняттях – тільки самостійне проведення стройових вправ, а пізніше – проведення загальнорозвивальних вправ, окремих частин заняття та уроку в повно обсязі.

Студенти I курсу мають засвоїти методику проведення загальнорозвивальних вправ. Перед виконанням таких завдань викладач знайомить студентів із термінологічно правильною назвою вправ, демонструє такі явища. Після цього студенти вчать правильно виконувати їх. Для того, щоб не було простого копіювання дій викладача, першокурсникам пропонується підготувати до чергових занять нові комплекси загальнорозвивальних вправ. Перевіривши точність назв таких вправ, їхню термінологічну корекцію, студенти самостійно проводять їх з усією групою. При цьому важливо навчити студентів самостійно проводити загальнорозвивальні вправи на місці і в русі, ізольовано й у вигляді потокової комбінації. Навчаючи складених комплексів усю групу, студент привчається до того, щоб не тільки пояснювати і показувати вправи, а й враховувати помилки в їх виконанні, звертати увагу на них, виявляти причини появи, намічати і вказувати шляхи їх усунення.

Оволодіння методикою самостійного проведення стройових вправ, пересувань, шикунів, перешикувань, загальнорозвивальних вправ сприяє формуванню в студентів проєктувальних, організаторських та інших умінь, слугує умовою для переходу до проведення всієї підготовчої частини уроку. Але перед цим переходом студенти привчаються до самостійного проведення спеціальних вправ та їх серій. У легкій атлетиці, наприклад, є значна кількість вправ, адекватних кожному її виду (для бігунів – наприклад, це дріботливий біг, біг з високим підніманням стегон і ін.). Значна кількість спеціальних вправ наявна також і в інших видах спорту. Процес засвоєння методики самостійного проведення таких вправ значно прискорюється в тих ситуаціях, коли постійно звертається увага студентів на можливі помилки в рухах, на шляхи їх усунення, правильну термінологію. В певній послідовності студенти привчаються до самостійного проведення підготовчої частини уроку. Спочатку кожному з них дається домашнє завдання скласти конспект цієї частини уроку. Для виконання такого завдання потрібно користуватися навчальною і додатковою літературою, в якій віднайти знання про методичні основи підготовки конспекту уроку з фізичної культури або із тренувального заняття. Крім того, студенти вивчають зразки конспектів уроків, які є на кафедрі, консультуються з викладачем з незрозумілих для себе питань. Складені конспекти викладач роздає студентам для взаємного письмового рецензування. Кожний студент вносить у конспект виправлення відповідно до зауважень і рекомендацій, які викладено в рецензії. Остаточну перевірку конспектів проводить викладач, який і оцінює їх.

Після складання конспектів починається почергове проведення студентами підготовчої частини уроку. Для того, щоб укласти в кількість годин, що відводиться навчальною програмою, доцільно кожну групу розподілити залежно від

кількості присутніх на занятті студентів на дві-три підгрупи, бо це дозволяє одночасно проводити підготовчу частину уроку двома-трьома студентами. Пропонуючи підгрупі завдання, студент прагне правильно пояснювати й демонструвати заплановані вправи, фіксує допущені помилки, вказує на них і дає рекомендації щодо їх виправлення. Решта студентів спостерігає, слухає пояснення і вказівки з цього приводу, фіксує правильність демонстрації ним вправ, точність вибору місця для занять, зовнішній вигляд, манеру триматися перед групою і т.ін. Після закінчення проведення підготовчої частини уроку викладач пропонує провести аналіз і оцінити роботу студента. Перебіг аналізу регулюється викладачем, він же підводить загальні підсумки. Участь в аналізі – це також навчальна практика для студентів. До цього послідовно, від заняття до заняття долучаються студенти, які раніше не брали участі в обговоренні проведеної підготовчої частини уроку.

Навчивши студентів проводити й аналізувати підготовчу частину уроку, вчитель після цього повинен перейти до вивчення методики самостійного планування, проведення й аналізу основної його частини. Це найскладніший компонент у першому розділі навчальної практики. Під час його реалізації відображається, визначається специфіка вибраного виду спорту.

Заздалегідь кожний студент готує конспект основної частини уроку, для чого йому доводиться опрацювати певну методичну літературу, зразки конспектів, які наявні на спортивно-педагогічній кафедрі. Це сприяє набуттю студентами потрібних знань, виховання в них умінь точно формулювати завдання основної частини заняття, правильно підбирати, розташовувати їх у потрібному порядку, дозувати засоби, які використовуються в навчанні і тренуванні. Студенти все повніше привчаються оперувати спеціальними термінами – назвами основних вправ, визначенням темпу й швидкості їх виконання і т.ін. Складені конспекти основної частини уроку представляються на спортивно-педагогічну кафедру.

Ураховуючи те, що перед основною частиною заняття потрібно провести підготовчу частину (розминку), доцільно у порядку закріплення відповідних навичок і умінь заздалегідь призначити для її проведення того або іншого студента помічником-практикантом. Проведення студентами початкової, як і основної частини заняття супроводжується аналізом. Тому помічник має серйозно готуватися до виконання своїх функцій, наперед погоджувати з практикантом план проведення підготовчої частини, вправи, які в цей час виконуються, до того ж з таким розрахунком, щоб забезпечувалося успішне розв'язання завдань основної частини уроку. Завершальна частина заняття, нескладного за змістом, проводиться практикантом і також аналізується й оцінюється при підбитті загальних підсумків.

Винятково важливим етапом навчальної практики є підготовка і проведення студентом заняття з певного виду спорту в цілому. Цей етап є синтезом усіх попередніх. Студент навчається готувати заняття, і як результат цієї підготовки формувати конспект. Як і під час планування підготовчої та основної частин, він використовує спеціальну методичну літературу, консультується з викладачем і т.ін.

Важливим у навчальній практиці є формування навичок складання документації з проведення змагань, а також їх суддівства. Перш, ніж організувати участь студентів у суддівстві офіційних змагань викладач проводить підготовчу роботу на семінарських, методичних і практичних заняттях. Студентів знайомлять із правилами змагань з вибраного виду спорту, із змістом положення про змагання, правами й обов'язками головного судді, його заступників і помічників, старших суддів, секретарів, суддів-стартерів, хронометристів тощо, з обліком поточних і підсумкових результатів змагання, звітами про нього. Студенти одержують і виконують завдання з поглибленого вивчення цих правил, складання зразкових аналізів змагання різного масштабу із різними кількісним, кваліфікаційним і віковим складом учасників.

Вивчення теоретичних основ суддівства становить основу й базу для успішної безпосередньої участі студентів в організації і проведенні змагань із повноговиду спорту. За домовленістю з працівниками спорткомітету або спортклубу і за календарем проведення змагань студенти проходять практику з суддівства, набуваючи відповідних навичок і умінь. У самому університеті за планом проводяться впродовж навчального року змагання з легкої атлетики, лижного спорту, плавання, волейболу, баскетболу та інших видів спорту.

Висновки. Для забезпечення належної підготовки студентів до суддівства змагань на практичних заняттях зі спортивною спеціалізації створюються навчальні моделі – змагання з двохсторонньою грою (футбол, баскетбол і інші спортивні ігри), боями (бокс, фехтування), сутичками (боротьба), запливами (плавання) і забігами (легка атлетика) і т.ін. Після відповідного інструктажу викладача про розподіл обов'язків студенти приступають до їх виконання, набуваючи при цьому певного суддівського досвіду. На практичних заняттях із спеціалізації наявні також широкі можливості для організації суддівства рухових ігор, різних естафет. Студенти за завданням викладача наперед самостійно готуються до них, розробляють правила їх суддівства. На занятті кожен із студентів виконує одночасно функції практиканта і головного судді. Студент може призначати помічниками і секретарями своїх товаришів із групи, проводить рухливу гру або естафету з визначенням переможців. Все це також сприяє нагромадженню досвіду самостійної організації і проведення змагань, особливо цінних в умовах роботи в загальноосвітній школі.

У зміст практики входить також формування у студентів навичок із складання планів тренування у вибраному виді спорту, робочих планів-графіків спортивної секції або відділень ДЮСШ та іншої документації. Ці навички й уміння формуються в процесі самостійного виконання завдань викладача зі складання навчальної документації з певного виду спорту. Заздалегідь студенти прослуховують відповідний лекційний матеріал, вивчають спеціальну методичну літературу і зразки документів із планування, обліку і звітності.

Література

1. Демченко І. І., Максимчук Б. А., Ніфака Я. М., Височан Л. М., Зленко Н. М., Литвиненко В. А., Максимченко В. І., Райтаровська І. В. Шляхи розвитку здоров'язбережувальної компетентності майбутнього вчителя / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 2 (122) 20. – 203 с. (С. 35-40)
2. Максимчук Б. А., Браніцька Т. Р., Демченко І. І., Жаровська О. П., Семко М. І., Філоненко Л. В., Юзик М. А.,

Максимчук І. А. Педагогічна робота вчителя початкової школи оздоровчого спрямування / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 1 (121) 20. – с. 114 (С. 63-70)

3. Браніцька Т. Р. 5, Максимчук Б. А., Демченко І. І., Денисовець Т. М., Квак О. В., Кушнір Л. О., Петренко О. В., Максимчук І. А. Наукові підходи до визначення понять здоров'я та хвороби: порівняльний аналіз / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 12 (120) 19. – 123 с. (С.28-34)

4. Галайдюк М. А., Філоненко Л. В., Сивохоп Е. М., Кузьмік В. Б., Семаль Н. В., Демченко І. І., Максимчук І. А., Максимчук Б. А. Холістична модель здоров'я у контексті підготовки вчителя / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 12 (120) 19. – 123 с. (С. 39-45)

5. Демченко І. І., Максимчук Б. А., Тарасенко Г. С., Браніцька Т. Р., Вербин Н. Б., Кушнір Л. О., Доценко О. М., Максимчук І. А. Умови ефективності здоров'яорієнтованого освітнього процесу / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 12 (120) 19. – 123 с. (С. 50-56)

6. Тарасенко Г. С., Максимчук Б. А., Браніцька Т. Р., Демченко І. І., Хмельяр І. М., Пічкур М. О., Трофіменко В. О., Максимчук І. А. Здоров'я сучасної людини: чинники його вдосконалення / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – К. : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2019 – Випуск 11 (119) 19. – с. 191 (С. 174-179)

7. Максимчук, Б., Жуков, В., Ящук С., Зубаль М., Кевпанич В. Активізація мотивації майбутніх викладачів фізичного виховання і спорту в сфері екологічного туризму / Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології : наук. журнал / голов. ред. А. А. Сбруюва. – Суми : Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2019. – № 7 (91). – 390 с. (С. 234-243)

8. Бучківська Г. В., Демченко І. І., Бабій І. В., Нікітенко А. С., Балух М. М., Наливайко Н. В. Максимчук І. А., Максимчук Б. А. ПРОБЛЕМИ ВАЛЕОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ В РАМКАХ СИСТЕМНОГО ПІДХОДУ / Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науковопедагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць / За ред. О. В. Тимошенка. – Київ : Видавництво НПУ імені М.П. Драгоманова, 2020. – Випуск 5 (125) 20. – 169 с. (С. 43-49)

9. Nerubasska, A., Palshkov, K., & Maksymchuk, B. (2020b). A Systemic Philosophical Analysis of the Contemporary Society and the Human: New Potential. *Postmodern Openings*, 11(4), 275-292. <https://doi.org/10.18662/po/11.4/235>

10. Maksymchuk, B., Gurevych, R., Matviichuk, T., Surovov, O., Stepanchenko, N., Opushko, N., Sitovskiy, A., Kosynskiy, E., Bogdanyuk, A., Vakoliuk, A., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2020a). Training Future Teachers to Organize School Sport. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 310-327. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/347>

11. Palamarchuk, O., Gurevych, R., Maksymchuk, B., Gerasymova, I., Fushthey, O., Logutina, N., Kalashnik, N., Kylyvnyk, A., Haba, I., Matviichuk, T., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2020). Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 118-136. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/337>

12. Onishchuk, I., Ikonnikova, M., Antonenko, T., Kharchenko, I., Shestakova, S., Kuzmenko, N., & Maksymchuk, B. (2020). Characteristics of Foreign Language Education in Foreign Countries and Ways of Applying Foreign Experience in Pedagogical Universities of Ukraine. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(3), 44-65. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/308>

13. Maksymchuk, B., Matviichuk, T., Solovyov, V., Davydenko, H., Soichuk, R., Khurtenko, O., Groshovenko, O., Stepanchenko, N., Andriychuk, Y., Grygorenko, T., Duka, T., Pidlypniak, I., Gurevych, R., Kuzmenko, V., & Maksymchuk, I. (2020b). Developing Healthcare Competency in Future Teachers. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12 (3), 24-43. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/307>

14. Gerasymova, I., Maksymchuk, B., Bilozero, M., Chernetska, Yu., Matviichuk, T., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2019). Forming professional mobility in future agricultural specialists: the sociohistorical context. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 11 (4), 345-361. <http://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/1604/pdf>

15. Sheremet M., Leniv Z., Loboda V., Maksymchuk B. (2019) The development level of smart information criterion for specialists' readiness for inclusion implementation in education. *Information Technologies and Learning Tools*, 72, 273-285. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2561>

16. Nerubasska, A., Maksymchuk, B. (2020a). The Demarkation of Creativity, Talent and Genius in Humans: a Systemic Aspect. *Postmodern Openings*, 11 (2), 240-255. <https://www.lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/2625>

17. Melnyk, N., Bidyuk, N., Kalenskiy, A., Maksymchuk, B., Bakhmat, N., Matviienko, O. Maksymchuk, I. (2019). Models and organizational characteristics of preschool teachers' professional training in some EU countries and Ukraine. *Zbornik Instituta za pedagogoska istrazivanja*, 51 (1), 46–93. <https://ipisr.org.rs/images/pdf/zbornik-51/Natalija-Meljnik.pdf>

18. Bakhmat, N., Maksymchuk, B., Voloshyna, O., Kuzmenko, V., Matviichuk, T., Kovalchuk, A. ... Maksymchuk, I. (2019). Designing cloud-oriented university environment in teacher training of future physical education teachers. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (4), 1323-1332. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20192.pdf>

19. Behas, L., Maksymchuk, B., Babii, I., Tsymbal-Slatvinska, S., Golub, N., Golub, V., Maksymchuk, I. (2019). The influence of tempo rhythmic organization of speech during gaming and theatrical activities on correction of stammering in children. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (4), 1333-1340. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20193.pdf>
20. Beziudnyi O., Kravchenko O., Maksymchuk B., Mishchenko M., Maksymchuk, I. (2019) Psycho-correction of burnout syndrome in sports educators (2019). *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (3), Art 230 pp. 1585. <http://efsupit.ro/images/stories/septembrie2019/Art%20230.pdf>
21. Halaidiuk, M., Maksymchuk, B., Khurtenko, O., Zuma, I., Korytko, Z., Andrieieva, R. ... Maksymchuk, I. (2018). Teaching approaches in extracurricular physical activities for 12-14-year-old pupils under environmentally unfavourable conditions. *Journal of Physical Education and Sport*, 18 (4), 2284-2291. <http://efsupit.ro/images/stories/decembrie2018/Art%20344.pdf>
22. Maksymchuk, I., Maksymchuk, B., Frytsiuk, V., Matviichuk, T., Demchenko, I., Babii, I. ... Savchuk, I. (2018). Developing pedagogical mastery of future physical education teachers in higher education institutions. *Journal of Physical Education and Sport*, 18 (2), 810-815. <http://efsupit.ro/images/stories/iunie2018/Art%20119.pdf>
23. Sitovskiy A., Maksymchuk B., Kuzmenko V., Nosko Y., Korytko Z., Bahinska O. ... Maksymchuk, I. (2019). Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development (2019). *Journal of Physical Education and Sport*, Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20192.pdf>

Reference

1. Demchenko I.I., Maksymchuk B.A., Nifaka Y. M., Vysochan L. M., Zlenko N. M., Lytvynenko V.A., Maksymchenko V. I., Raytarovska I. V. (2020). The ways to develop the health-saving competence of a future teacher. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 2 (122) 20. 203 (35-40).
2. Maksymchuk B.A. Branitska T.R., Demchenko I.I., Zharovska O.P., Semko M.I., Filonenko L.V., Yuzyk M.A., Maksymchuk I.A. (2020). Pedagogical work of a primary school teacher of health-improving direction. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 1 (121) 20. 114 (63-70).
3. Branitska T.R., Maksymchuk B.A., Demchenko I.I., Denysovets Y.M., Kvak O.V., Kushnir L.O., Petrenko O.V., Maksymchuk I.A. (2019). Scientific approaches to the definition of health and disease: comparative analysis. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 12 (120) 19. 123 (28-34).
4. Halaydiuk M.A., Filonenko L.V., Syvokhop Y.M., Kusmik V.B., Semal N.V., Demchenko I.I., Maksymchuk I.A., Maksymchuk B.A. A holistic model of health in the context of teacher training. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 12 (120) 19. 123 (39-45).
5. Demchenko I.I., Maksymchuk B.A., Tarasenko H.S., Branitska T.R., Verbyn N.B., Kushnir L.O., Dotsenko O.M., Maksymchuk I.A. (2019). Conditions of effectiveness of the health-oriented educational process. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 12 (120) 19. 123 (50-56).
6. Tarasenko H.S., Maksymchuk B.A., Branitska T.R., Demchenko I.I., Khmeliar I.M., Pichkur M.O., Trofimenko V.O., Maksymchuk I.A. (2019). Health of modern man: factors of its improvement. *Journal of M.P. Drahomanov National Pedagogical University*, 15. Scientific-pedagogical problems of physical culture (physical culture and sport). Issue 11 (119) 19. 191 (174-179).
7. Maksymchuk B., Zhukov V., Yashchuk S., Zubal M., Kevpanych V. (2019). Intensification of motivation of future physical education teachers and sports in the field of environmental tourism. *Pedagogical sciences: theory, history, innovative technologies*. Sumy, 7 (91). 390 (234-243).
8. Maksymchuk B.A., Harkavyi O.A., Olenchenko V.V., Khatsayuk O.O. (2019). Improvement of military-applied hand-to-hand combat skills of law enforcement cadets of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine based on the use of modern pedagogical technologies. *Pedagogy of creative personality formation in higher and general education schools*, V. 2. Zaporizhia, 63, 98-104.
9. Nerubasska, A., Palshkov, K., & Maksymchuk, B. (2020b). A Systemic Philosophical Analysis of the Contemporary Society and the Human: New Potential. *Postmodern Openings*, 11(4), 275-292. <https://doi.org/10.18662/po/11.4/235>
10. Maksymchuk, B., Gurevych, R., Matviichuk, T., Surovov, O., Stepanchenko, N., Opushko, N., Sitovskiy, A., Kosynskiy, E., Bogdanyuk, A., Vakoliuk, A., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2020a). Training Future Teachers to Organize School Sport. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 310-327. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/347>
11. Palamarchuk, O., Gurevych, R., Maksymchuk, B., Gerasymova, I., Fushtey, O., Logutina, N., Kalashnik, N., Kylyvnyk, A., Haba, I., Matviichuk, T., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2020). Studying Innovation as the Factor in Professional Self-Development of Specialists in Physical Education and Sport. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(4), 118-136. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.4/337>
12. Onishchuk, I., Ikonnikova, M., Antonenko, T., Kharchenko, I., Shestakova, S., Kuzmenko, N., & Maksymchuk, B. (2020). Characteristics of Foreign Language Education in Foreign Countries and Ways of Applying Foreign Experience in Pedagogical Universities of Ukraine. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(3), 44-65. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/308>
13. Maksymchuk, B., Matviichuk, T., Solovyov, V., Davydenko, H., Soichuk, R., Khurtenko, O., Groshovenko, O., Stepanchenko, N., Andriychuk, Y., Grygorenko, T., Duka, T., Pidlypniak, I., Gurevych, R., Kuzmenko, V., & Maksymchuk, I. (2020b). Developing Healthcare Competency in Future Teachers. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 12(3), 24-43. <https://doi.org/10.18662/rrem/12.3/307>

14. Gerasymova, I., Maksymchuk, B., Bilozerova, M., Chernetska, Yu., Matviichuk, T., Solovyov, V., & Maksymchuk, I. (2019). Forming professional mobility in future agricultural specialists: the sociohistorical context. *Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala*, 11 (4), 345-361. <http://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/article/view/1604/pdf>
15. Sheremet M., Leniv Z., Loboda V., Maksymchuk B. (2019) The development level of smart information criterion for specialists' readiness for inclusion implementation in education. *Information Technologies and Learning Tools*, 72, 273-285. <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/2561>
16. Nerubasska, A., Maksymchuk, B. (2020a). The Demarkation of Creativity, Talent and Genius in Humans: a Systemic Aspect. *Postmodern Openings*, 11 (2), 240-255. <https://www.lumenpublishing.com/journals/index.php/po/article/view/2625>
17. Melnyk, N., Bidyuk, N., Kalenskyi, A., Maksymchuk, B., Bakhmat, N., Matviienko, O. ... Maksymchuk, I. (2019). Models and organizational characteristics of preschool teachers' professional training in some EU countries and Ukraine. *Zbornik Instituta za pedagogoska istrazivanja*, 51 (1), 46–93. <https://ipisr.org.rs/images/pdf/zbornik-51/Natalija-Meljnik.pdf>
18. Bakhmat, N., Maksymchuk, B., Voloshyna, O., Kuzmenko, V., Matviichuk, T., Kovalchuk, A. ... Maksymchuk, I. (2019). Designing cloud-oriented university environment in teacher training of future physical education teachers. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (4), 1323-1332. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20192.pdf>
19. Behas, L., Maksymchuk, B., Babii, I., Tsybal-Slatvinska, S., Golub, N., Golub, V. ... Maksymchuk, I. (2019). The influence of tempo rhythmic organization of speech during gaming and theatrical activities on correction of stammering in children. *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (4), 1333-1340. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20193.pdf>
20. Bezliudnyi O., Kravchenko O., Maksymchuk B., Mishchenko M., Maksymchuk, I. (2019) Psycho-correction of burnout syndrome in sports educators (2019). *Journal of Physical Education and Sport*, 19 (3), Art 230 pp. 1585. <http://efsupit.ro/images/stories/septembrie2019/Art%20230.pdf>
21. Halaidiuk, M., Maksymchuk, B., Khurtenko, O., Zuma, I., Korytko, Z., Andrieieva, R. ... Maksymchuk, I. (2018). Teaching approaches in extracurricular physical activities for 12-14-year-old pupils under environmentally unfavourable conditions. *Journal of Physical Education and Sport*, 18 (4), 2284–2291. <http://efsupit.ro/images/stories/decembrie2018/Art%20344.pdf>
22. Maksymchuk, I., Maksymchuk, B., Frytsiuk, V., Matviichuk, T., Demchenko, I., Babii, I. ... Savchuk, I. (2018). Developing pedagogical mastery of future physical education teachers in higher education institutions. *Journal of Physical Education and Sport*, 18 (2), 810–815. <http://efsupit.ro/images/stories/iunie2018/Art%20119.pdf>
23. Sitovskyi A., Maksymchuk B., Kuzmenko V., Nosko Y., Korytko Z., Bahinska O. ... Maksymchuk, I. (2019). Differentiated approach to physical education of adolescents with different speed of biological development (2019). *Journal of Physical Education and Sport*, Vol.19 (3), Art 222, pp. 1532 – 1543. <http://efsupit.ro/images/stories/august2019/Art%20192.pdf>

DOI 10.31392/NPU-nc.series 15.2021.2(130).19

Мартынов Ю.О.
старший викладач кафедри фізичного виховання
Крылов А. Г.,
викладач кафедри спортивного вдосконалення
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут» імені Ігоря Сікорського

СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ВИВЧЕННЯ ТЕХНІКО-ТАКТИЧНИХ ДІЙ В ДЗЮДО

В статті розкрито сучасні підходи до вивчення техніко-тактичних дій з дзюдо. Запропоновані підходи сприяють підвищенню техніко-тактичної підготовленості юних спортсменів. Проведений автором системний аналіз теорії і методичних особливостей техніко-тактичної підготовки дзюдоїстів дозволить підвищити професійно-педагогічний рівень фахівців.

У статті описані підходи до розробки інноваційних підходів до навчання техніці рухових дій для дзюдоїстів. На їх основі можна розробляти різні методики навчання техніко-тактичних дій, що дозволяє удосконалювати процес підготовки і розвивати творчі здібності фахівців.

Ключові слова: дзюдо, фізичні вправи, техніко-тактичні дії, дзюдоїсти.

Мартынов Ю. А., Крылов А. Г. В статье раскрыты современные подходы к изучению технико-тактических действий по дзюдо. Предложенные подходы способствуют повышению технико-тактической подготовленности юных спортсменов. Проведенный автором системный анализ теории и методических особенностей технико-тактической подготовки дзюдоистов позволит повысить профессионально-педагогический уровень специалистов.

В статье описаны подходы к разработке инновационных подходов к обучению технике двигательных действий для дзюдоистов. На их основе можно разрабатывать различные методики обучения технико-тактических действий, позволяющая совершенствовать процесс подготовки и развивать творческие способности специалистов.

Ключевые слова: дзюдо, физические упражнения, технико-тактические действия, дзюдоисты.

Martynov Yu. A., Krylov A. G. Modern approaches to the study of technical and tactical actions in judo. The article reveals modern approaches to the study of technical and tactical actions in judo. The proposed approaches help to increase the technical and tactical training of young athletes. The author's systematic analysis of the theory and methodological features of technical and tactical training of judokas will increase the professional and pedagogical level of specialists.

The article describes the approaches to the development of innovative approaches to teaching motor techniques for